

KALKINMA İDEOLOJİSİ GÜCÜ ADINA TÜM ERKLER BİRLEŞİN (!)

Akkuyu Nükleer Santrali için yapılan plan değişikliğinin mahkeme kararı ile durdurulmasının gündemde olduğu son süreçte, Danıştay'ın 144. kuruluş yıl dönümü dolayısıyla 11.05.2012 tarihinde TBMM'de verilen kokteylde, nükleer santrallere ilişkin soru üzerine, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız "Yasamanın, yürütmenin ve yargının yeknesak bir halde olduğunu görüyoruz. Bu bizim için sevindirici bir durum" demiştir. Hemen ardından Danıştay Başkanı Hüseyin Karakullukçu ise aynı soruyu, "Ne varsa durduruyoruz. Yok, durdurma yok artık. İlerleme var. Ben espri yapıyorum siz ciddiye alıp yazıyorsunuz. Devletin, milletin lehine ne varsa yapılacak. Bunun lamı cimi yok. Öyle bir şey mi var? Onu durdur, bunu durdur. Durdurduk ne oldu? Bir şey görelim, beğenmezsek..." diye yanıtlamıştır.

Her iki cevap da, söz konusu sermaye ve yatırımları olunca, yasama, yürütme ve yargının her şeyden önce bir bütün olarak ilerlediği gerçeğini bir kez daha bizlere hatırlatmıştır. Lakin bizim de Sayın Bakan'a ve Danıştay Başkanı'na hatırlatmamız gereken hususlar olduğu açıktır. Öncelikle bu davaların anayasal dayanağı, Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan "hukuk devleti" ilkesi doğrultusunda, 125. maddedeki "idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır" şeklindeki düzenlemedir. Yine bu bağlamda, idarenin de yargı denetimi altında olmasını öngören "mahkemelerin bağımsızlığı" başlıklı 138. madde, mahkeme kararlarına uymanın zorunlu olduğunu ve mahkeme kararlarının hiçbir surette değiştirilemeyeceğini ve bunların yerine getirilmesinde ise gecikilemeyeceğini hükme bağlamıştır.

Öte yandan idare adına hareket edenlerin gerçek kişi olmaları sebebiyle, yetkilerini kötüye kullanma olasılıkları bulunduğu gibi; idari işlemler gerçekleştikleri andan itibaren "kanunilik ilkesi" uyarınca hukuka uygun varsayılarak etkilerini anında göstermektedir. Ve dahası bu işlemlerin genellikle idare tarafından doğrudan yürütülüp gereklerinin yerine getirilmesi, iptal davalarını yargısal korunma ve hukuk devletinin en önemli kurumu haline getirmektedir. Hukuk devletinin temel güvencesi olan yargısal başvuru hakkını anlamlı kılan da, açılan iptal davalarında istenebilen "yürütmenin durdurulması" kararlarıdır.

İdarenin işlem ve eylemleri, yapıldığı andan itibaren hukuka uygun kabul edildiği için, bir idari işlemin hukuka aykırılığının tespiti için idareye veya yargı organlarına yapılan başvuruya rağmen, başvuru sonuçlanıncaya kadar, idarenin bu kararını uygulaması ve daha sonra da bu kararın iptal edilmesi halinde, bireylerin önemli zararlara maruz kalması olasıdır. Yönetenlerin ellerinde iktidar erkinin yönetilenlere karşı demokratik, eşit ve adil bir düzen içerisinde kullanılmasını sağlamak, işte tam da bu anlamda, iktidarın kudretini sınırlamak, yönetilenleri yönetenlere karşı korumak temeline dayanan hukuk devleti ilkesinin bir gereği olarak, halka egemene karşı hak arayışında bulunabilme güvencesi sağlayan da idarenin her türlü işlem ve eylemlerine karşı yargı yolunun açık olması kuralı olarak vücut bulmaktadır.

Hele ki "Ok yaydan artık fırlamıştır. Yatırımın bu kadar büyük olduğu ikinci bir iş şu ana kadar gerçekleşmemiştir" diyen Taner Yıldız'ların, "HES'lerin yapılmaması, bunlara karşı çıkmak tamamen saçmalık diye düşünüyorum, çünkü çevreciyim" diyen Veysel Eroğlu'ların dünyasında, kalkınma ideolojisinin sınır tanımaz ilerlemesine karşı, halkı ve ekosistemi olası zararlardan geçici olarak koruyabilecek yegâne hukuki koruma, yürütmenin durdurulması kararları haline gelmiştir. Bu geçici hukuki koruma, aynı zamanda bölgede yapılacak olan termik ve nükleer santrallerin, HES'lerin ve RES'lerin, altın madenlerinin ya da çöplüklerin, kentsel dönüşümlerin potansiyel zararlarından yöre halkını, hayvanlarını ve bitkilerini de korumaktadır. Öyle ki Bergama'da siyanürün etkisiyle kanser olan kadınların, Kışladağ'da sakat doğan kuzuların, Dilovası'nda sütünde ağır metaller tespit edilen annelerin ya da Solaklı'da kuruyan derelerin dünyasında, ekokırımı varacak ekolojik tahribatların birikimli niteliği gereği yürütmenin durdurulması kararları hayati önem taşımaktadır. çünkü sermayesi, kendine özel yasaları, tek vücutta birleşmiş erkleri olmayan insanların ve doğanın, sermaye-devlet-kolluk birliği karşısında durabilmesinin başkaca bir hukuki yolu yoktur.

Tarih boyu "hukuk devleti" ilkesini ilk elden çiğneyip geçenler, yine "hukuk devleti" kurallarını koyanlar olmuştur. Şimdi görüyoruz ki, Türkiye değil bir hukuk devleti, bir kanun devleti dahi olmaktan uzaktır. Dahası bu fiili durumu dile getirenler bizzat hukuk uygulayıcılarının ta kendisi haline gelmiştir. Son yıllarda Türkiye'de politikacılar ve idarecilerin idari yargı organlarıncaya verilen kararları uygulamaması, geciktirmesi veya gizli prensip kararları gibi

kanuna karşı hile yöntemleriyle engellemesi adeta kural haline gelmiştir. Hak ihlalleri bu derece yaygın, sürekli ve göz önünde iken, merkezi ve yerel yetkililerin mevzuatı ve mahkeme kararlarını hiçe sayması, yaptırımları işletmemesi, ihlallere göz yumması ve teşvik etmesi, kanun egemenliğini kurmakla görevli, yükümlü ve sorumlu olan kişilerin aynı zamanda kanun egemenliğini kurdurmayan güç olduğunun da kanıtı olmuştur.

Ancak yıllardır mücadele veren bizlerce hâlihazırda bilinenin ve tecrübe edilenin şimdilerde bizzat erklerin ağzından dökülmesi şaşırtıcı değildir. Esas şaşırtıcı olan, ekoloji mücadelesini salt hukuk mücadelesine indirgeyerek baltalamaya çalışmaktır. Oysa bugün ekolojik krizden en çok etkilenen yoksul sınıfların meşru mücadelesi, dikte edilen yeknesaklığın boyunduruğu yerine doğa ve emeğin zincirlerinden kurtulduğu bir gelecek için kurucu iradesiyle yeni bir hukuk arayışına da işaret etmektedir.

Bu sebeple bizler;

Yasama, yürütme ve yargının “yeknesak” hareket ettiğinin ve edeceğinin yürütme ve yargının önemli temsilcileri tarafından ilan edildiği bu son dönemde,

Havayı, suyu ve toprağı özel mülkiyetine geçirmek yolunda bir olan herkese karşı,

Emeği ve doğayı zincirlerinden kurtarma yolunda yalnızca mahkemeler önünde değil, Amasra’da, Gerze’de, Hopa’da, Silopi’de, Akkuyu’da, Aliağa’da, Ulukışla’da, Bergama’da, Diyarbakır’da, Solaklı’da, Tortum ve Dilovası’nda,

Ekoloji mücadelesinin yükseldiği her yerde,

Doğayla birlikte özgürleşmek için “yeknesak” hareket ettiğimizi ve edeceğimizi ilan ederiz.

Ekoloji Kolektifi

1- <http://www.enerji.gov.tr/BysWEB/faces/genel/icerik/belgeveResminiGoster.jsp;jsessionid=c0a8010230d6bab424f85d3e436ab2ddf5b59f05c579.e3mPbheTb3j0aNeRai0?file=125298>

2- http://www.veyseleroglu.gen.tr/haber_detay.asp?haberID=1124